

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики та правосуддя

22 листопада 2018 року

Веде засідання голова Комітету КНЯЗЕВИЧ Р.П.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу сідати на свої місця. Нас зараз зібралося 16 осіб. Я вам нагадаю, що відповідно до Закону про комітети ми уповноважені для початку нашої роботи, оскільки у нас кворум знизився у зв'язку з тим, що Тетяна Юзькова перейшла на роботу до Центральної виборчої комісії, і її повноваження достроково припинені.

Шановні колеги, в зв'язку з тим, що відсутній секретар, на сьогоднішньому засіданні секретар комітету, я хотів би запропонувати кандидатуру – Ігор Алексеев. Можна, Ігор Сергійович? Ігоря Сергійовича Алексеева як секретаря сьогоднішнього засідання комітету.

Прочу підтримати таку пропозицію голови комітету. Хто – за, прошу визначатися.

Що це? Що це було? Не підтримується кандидатура, я так розумію. Ще раз? Прохання ще раз проголосувати.

Немає просто Сидоровича, який традиційно виконував ці повноваження.

13 – за. Є довіра до Ігоря Сергійовича. Рішення прийнято. Дякую.

Шановні колеги, проект порядку денного у вас є на руках сьогоднішнього засідання, який включає цілу низку питань. На превеликий жаль, ми впродовж практично третього місяця не можемо зібрати комітет, тому у нас накопичилась сила-силенна питань. Сподіваюся, що ми зараз, проголосувавши за основу, визначимо, що конкретно будемо далі робити. Але для того, щоб ми могли рухатись, прошу визначитись за основу внесений головою проект порядку денного. Прошу визначитись.

14 – за. Всього – 16. Рішення прийнято. Дуже дякую.

Проект порядку денного складається з розділу, де ми є головними, розділу, де ми не є головними, а повинні дати відповідно висновок на конституційність. Контрольні повноваження там накопичились частково, відповідно, звернень, кількість Рахункової палати і "Різне". Якщо немає у вас застережень, я би... Чи є якісь пропозиції? Прошу тоді членів комітету вносити пропозиції щодо проголосованого за основу порядку денного.

Будь ласка, Ігор Сергійович Алексєєв.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Дякую.

Шановні колеги, в мене є дві пропозиції. Перш за все, пункт 10 порядку денного законопроекту 8533 розглянути другим питанням, після змін до Конституції. Це важливо, насправді, і ми його вже давним-давно не можемо розглянути.

І ще технічне оголошення в "Різному" щодо проведення комітетських слухань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Ви мене випередили. Я хотів сказати наступне. Давайте ми поки що хоча би пройдемо першу частину, яка включає з першого по четверте питання, які є важливими. Оскільки, ви знаєте, це, можливо, стосуватиметься сьогоdnішнього в тому числі питання, які сьогдні будуть на порядку денному. А далі по мірі можливості будемо тоді визначатися.

10 пункт? Я готовий. Я просто мав на увазі, що ми взагалі всі решта можемо сьогдні не розглядати. Але, якщо ви вважаєте, що треба цей виділити, а всі решта розглядати, то вже справа така. Зараз буду ставити.

Більше нема пропозицій? Будь ласка, Помазанов.

ПОМАЗАНОВ А.В. Шановні колеги, ми, дійсно, давно вже не могли зібратися. Але я тут бачу, тут якимось містичним образом потрапило другим і третім питанням питання про адвокатуру і про адвокатську діяльність. Я

знаю, що багато питань були набагато раніше поставлені в порядок денний, але чомусь ми визначаємо, що саме ці питання ми тут повинні вирішити другим і третім. Я погоджуюся з колегою, що треба визначати спочатку ті питання, які в нас є, фактично, заборгованість, а потім вже в кінці поставити адвокатуру вже одинадцятим і дванадцятим питаннями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Віталійович. Будемо зараз ставити.

Але справа в тім, що це не якимось загадковим чином щось з'являється. А адвокатура, це все ж таки Президентом внесений, ви знаєте, як невідкладний Закон за реєстраційним номером 9052. Він внесений ще фактично в кінці літа, на початку осені, а зараз ми вже маємо майже кінець осені. І тому у нас нічого не з'являється загадковим чином, а просто, на превеликий жаль, комітет не працює належним чином. І тому ми визначений Президентом як невідкладний, а я нагадаю вам, що це означає, що протягом 7 днів він би мав був розглянутий, не можемо протягом 3 місяців розглянути.

Тому всі закони, які в нас знаходяться на розгляді, ми поспробували сьогодні розглянути, тому що у нас є сьогодні унікальна нагода, зважаючи на перше питання, зібрати кворум. Саме з цих міркувань такі пропозиції були внесені. Але я поставлю вашу пропозицію.

Більше немає пропозицій? Будь ласка, Валерій Писаренко.

Я тільки візьму слово, дві секунди, для стенограми. У нас долучилося ще двоє колег, тому зараз вже 18 членів комітету беруть участь в засіданні комітету. Дякую.

ПИСАРЕНКО В.В. Як один із авторів законів про адвокатуру хочу сказати, що у нас, на жаль, не було і ми не змогли зробити якусь діяльність на базі підкомітету, на жаль, і вийти з якимось спільним рішенням, але при цьому я бачу, що у нас, наприклад, з законопроектом, який поданий Президентом, є блок питань, які сходяться, посилення прав адвокатів. Те, що сьогодні ми говоримо, що треба посилювати права – треба посилювати права.

Але є блок питань по яким, дійсно, є суттєва розбіжність. І, на жаль, до сьогоднішнього часу вже два місяці, коли законопроект в парламенті, ми побачили серйозну реакцію представників адвокатури. Ми побачили офіційне звернення від національної асоціації. На жаль, вчора наші колеги з комітету по корупційній діяльності виявили ознаки корупціогенності в цьому законопроекті. І, мені здається, що нам потрібно піти назустріч авторам законопроектів, з тим, щоб вийти з єдиним проектом і зробити його на базі нашого комітету, який є, напевно, найбільш професійним через те, що у нас тут є представники адвокатської професії з усіх таборів. Ми могли би вийти з комітетським проектом, тим самим ми би не підставляли нікого з авторів, зробили проект на базі всіх пропозицій, які є сьогодні є, підписали би всіма членами комітету, і це було б нормальним виходом з тієї ситуації, яка сьогодні склалася.

На жаль, я не хочу, щоб у нас продовжувалась дискусія навколо того, які недоліки є у основного законопроекту. Мені здається, що ми могли б піти шляхом, відразу сказати, що законопроекти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій Володимирович, а яка ваша пропозиція...

ПИСАРЕНКО В.В. Зараз. Я скажу. Я просто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може ми в обговоренні вже поговоримо про нього?

ПИСАРЕНКО В.В. Ні, ну я хочу сказати, чому я саме це пропоную. Ну, щоб ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви пропонуєте не розглядати, вилучити?

ПИСАРЕНКО В.В. Да. Я пропоную...

ГОЛОВУЮЧИЙ. То зараз поставлю...

ПИСАРЕНКО В.В. Да, я пропоную не просто... Це дуже добре, є Представник Президента сьогодні. Я би пропонував всім членам комітету підтримати ідею сьогодні не розглядати цей проект. Взяти час задля того, щоб опрацювати основні ідеї (я також запропонував це Представнику Президента), вийти з нашим проектом, який комітетський, і сказати, що ми робимо його на базі саме президентського. Ми не проти, ось. Але, таким чином, ми відведемо сьогодні будь-які спекуляції навколо цього проекту і зробимо нашу комітетську роботу. Тому пропоную сьогодні його не розглядати, а попрацювати. Давайте візьмемо жорсткий таймінг, і ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Володимирович.

В кого ще якісь є пропозиції до проголосованого за основу проекту порядку денного? Немає? Я тоді в порядку надходження.

Є пропозиція Ігоря Алексеєва з приводу вилучення пункту 10. Правильно я розумію?

АЛЕКСЕЄВ І.С. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він у нас...

АЛЕКСЕЄВ І.С. Він стоїть зараз 10-й в порядку денному. Я вношу пропозицію, щоб ми його розглянули другим питанням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміла пропозиція? Я її ставлю на голосування.

Хто за те, щоб ми підтримали пропозицію нашого колеги щодо розгляду законопроекту за реєстраційним номером 8533 другим, проголосованого за основу законопроекту порядку денного, прошу визначатися шляхом голосування.

За – 13. Рішення прийнято. Всього – 18.

Тепер з приводу пропозицій, внесених Андрієм Віталійовичем. Андрій Віталійович пропонував взагалі не розглядати проекти Закону про адвокатуру і адвокатську діяльність за реєстраційними номерами 9055, 9055-1 на сьогоднішньому засіданні комітету. Правильно я розумію?

ПОМАЗАНОВ А.В. Руслан Петрович, от про це я і кажу, що треба було голосувати зразу, щоб не перекривлювати те, що я сказав. Я сказав, що можемо розглянути теоретично, але в кінці, оскільки в нас є питання, які були набагато раніше внесені до порядку денного. Тому я прошу перенести їх останніми в основних.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, тобто що сьогодні розглянути, але проголосувати їх останніми.

Ну, ставлю на голосування, на розсуд комітету. Прошу визначатись.

Особисто я не підтримую це прохання, але... Члени комітету мають визначитись. Я зобов'язаний поставити це питання.

За – 8. Рішення не прийнято.

Наступне питання було, пропозиція від Валерія Володимировича, з приводу того, щоб ми цей сьогодні блок питань, а саме 9055, 9055-1 не розглядали, а перенесли на наступне засідання комітету, і до того часу комітет напрацював свій депутатський варіант законопроекту.

Хто за таку пропозицію, прошу визначатись голосуванням.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, будь ласка, ви підтримуєте, ми не підтримуємо, хто як. Тут у нас демократія.

За – 9. Рішення не прийнято. Дякую.

Шановні колеги, я тоді проголосований за основу проект порядку денного ставлю на голосування з урахуванням прийнятої правки Ігоря Алексеєва. І, якщо ви дозволите, я просто розпочну з деяких технічних питань, кадрових, по секретаріату для того, щоб ми виграли час, зараз роздруковуються висновки по першому надважливому питанню.

Якщо немає інших думок, прошу проголосувати в цілому проголосований за основу проект порядку денного. Дякую дуже, рішення прийнято.

Я з цього і почну. Ви знаєте, що в нас трошки послабився напрямок, так би мовити, державно-правовий, оскільки пані Оля Желтова перейшла на роботу в Центральну виборчу комісію, пані Катерина Шарай перейшла, і у нас фактично все, що стосується виборів, референдумів, діяльності Кабінету Міністрів, політичних партій, в тому числі там декомунізації, оголений повністю напрямок. За пропозицією Голови Верховної Ради по переведенню запропоновано Вероніку, яка раніше працювала і в Центральній виборчій комісії, і в державному регіональному департаменті, і Ангеліну, які відповідно вимогам всім кваліфікаційним відповідають, є фаховими достойними людьми. Прошу підтримати. Щоб секретаріат перевести людей по переведенню. Це лист керуючого Апаратом. Дякую. "За".

Тягнути далі час чи можемо перше питання розглядати? Вже є всі вам роздані. Висновок є? Все. Дайте мені хоча би його. Висновок всім розданий? Роздайте, будь ласка, всім висновок.

Дякую, шановні колеги. Вибачте, будь ласка, за затримку. Зараз ми розпочинаємо нашу роботу. І я оголошую розгляд першого питання: проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору). Написано, що доповідає голова підкомітету Агафопова. Але в зв'язку з тим, що я так розумію, що вона з поважних причин відсутня, то, напевно, я доповім.

Сьогодні, 22 листопада 2018 року, на своєму засіданні Конституційний Суд України розглянув направлений для того, щоб в порядку, передбаченому 158-ю, направлений до Конституційного Суду... 159-ю, передбачений порядок щодо відповідності вимогам 157 та 158 Конституції України розглянути проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору) за реєстраційним номером 9037 вимогам статей 157, 158 Конституції.

Шановні колеги, ви отримали висновок, ми щойно вам роздали. Кожен з вас може ознайомитись. Попередньо він вже з'явився на сайті Конституційного Суду, і ми оперативнo всіх членів комітету поінформували.

Якщо дуже коротко, то Конституційний Суд у своєму висновку дійшов згоди, дійшов висновку, дійшов висновку про те, що відповідно визнати таким, що відповідає вимогам 157 та 158 Конституції України законопроект про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору) за реєстраційним номером 9037.

І хочу звернути вашу увагу, що в мотивувальній частині Конституційний Суд не висловив жодних застережень до тексту законопроекту. Таким чином, це, зважаючи на положення статті 149 Регламенту Верховної Ради України, зобов'язує наш комітет підготувати висновок до... рішення комітету до Верховної Ради, яким, у нас немає так би мовити інших альтернативних можливостей для дії, ми зобов'язані рекомендувати Верховній Раді України попередньо схвалити поданий Президентом України законопроект про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору) за реєстраційним номером 9037 від 3 вересня 2018 року, оскільки, відповідно, висновку Конституційного Суду

немає жодних застережень, і відповідно цей законопроект визнаний таким, що відповідає вимогам статей 157, 158 Конституції України.

На цьому дозвольте мені коротеньку доповідь закінчити. В кожного висновок є – і висновок Конституційного Суду, і висновок комітету, який рекомендується на розгляд комітету. Якщо дозволите, я оголошую обговорення зазначеного висновку нашого комітету. Хто з членів комітету хоче висловитись в обговоренні, прошу зголошуватись до головуючого.

Андрій Віталійович Помазанов. Інші поки ще готуються.

Будь ласка, Андрій Віталійович.

ПОМАЗАНОВ А.В. Шановні колеги! Я вважаю, що в принципі цей законопроект, який сьогодні ми розглядаємо, він є абсолютно доречним і слушним. І тут ми повинні підтримати Президента, оскільки ми давно повинні були закріпити на рівні Конституції наші прагнення, які ми відстоювали і на Майдані, і, власне, того, чого вимагає сьогодні вся українська спільнота.

Тому пропоную переходити до голосування, якщо немає особливо зауважень до цього проекту. Тим більше, що Конституційний Суд дав абсолютно без зауважень свої висновки. Тому вважаю, можна підтримати комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, Андрій Віталійович.

Хтось ще хоче з членів комітету сказати слово критики чи підтримки? Немає бажаючих. Надійшли пропозиції голосувати в цілому той висновок, який озвучений головою комітету.

Якщо немає інших пропозицій, ставлю на голосування і прошу підтримати.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ой, це вже я не знаю. Ми сьогодні передамо, а коли буде залом, я поки що чи взагалі, на щастя, не керую. 17 – за, 2 не голосували, всього – 19 . Рішення прийнято.

Друге питання, ми вже домовилися, це проект Закону за реєстраційним номером 8533. Будь ласка, Ігор Сергійович Алексєєв.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Дякую.

Шановні колеги, законопроект за реєстраційним номером 8533 за авторством – це профільний наш комітетський законопроект – колеги Сидорович, Сергій Алексєєв. Він розроблений спільно з Міністерством юстиції офісом Урядового уповноваженого з прав людини в контексті вирішення системної проблеми невиконання судових рішень. Ви знаєте, є декілька пілотних справ, які прийняті Європейським судом з прав людини. Це справа "Іванов проти України", "Бурмич та інші проти України", в яких наголошується про наявність в Україні системної проблеми щодо невиконання судових рішень. І в цих рішеннях було закладено обов'язок держави розробити дієвий механізм усунення системних та грубих порушень прав людини.

Звичайно, ми розуміємо, що після тих строків були визначені там ці два роки на вирішення цих проблем. Вже строки минули, проблема залишається. І цей законопроект якраз покликаний зрушити з мертвого місця ту системну проблему, яка є зараз в регулюванні.

Законопроект розроблений, усім вам роздано. Є підтримка профільних міністерств. І наш висновок за, пропозиція – за основу. І хочу наголосити, що багато було листів і пропозицій до інших законопроектів цього питання. Міністерство юстиції, мені здається, вперше в своєму листі наголосило, що просить розглянути ці законопроекти як невідкладні, враховуючи важливість цього питання.

Тому прошу поставити це питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Сергійович.

Ми знаємо це питання, ми вже його обговорювали. Просто вже дійшов час до конкретного голосування. Попередньо в результаті обговорення члени комітету підтримали цей законопроект, у нас просто тоді не було кворуму, фактично, для розгляду, але сьогодні ми маємо таку нагоду.

Які є запитання до доповідача? Це наші зобов'язання в контексті виконання рішень Європейського суду. Я думаю, що... Якщо немає, ми можемо.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Тому що, якби був би присутній секретар нашого комітету Сидорович, який...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секретар засідання.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Який є головою профільного підкомітету, він би виступив набагато...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію. Ми працюємо і за себе, і за того хлопця. Тут вже справа зараз не в персоналіях, а в предметі, який ми підтримуємо.

Чи є необхідність обговорювати ці питання? Чи ми вважаємо, що ми вже обговорили? Якщо немає, я запропонований підкомітетом проект рішення про те, щоб законопроект за реєстраційним номером 8533 рекомендувати Верховній Раді проголосувати за основу.

Хто - за? Прошу визначатись.

18 – за. Одноголосно. Рішення прийнято. Дуже дякую.

Наступне порядку денного питання. Давайте може їх об'єднаємо, третє і четверте, вже питання тепер фактично. Це реєстраційні номери 9055 і 9055-1. Якщо ви не заперечуєте, ми об'єднаємо розгляд. Надамо слово, тут присутній представник суб'єкту права законодавчої ініціативи 9055, і є автор законопроекту 9055 зі значком 1. Після того дамо слово Сергію Алексєєву як

заступнику голови комітету, який курує питання в тому числі адвокатури і адвокатської діяльності. Далі, якщо буде питання до трьох доповідачів, будь ласка, оголошуємо, так би мовити, блок питань і відповідей. Після того обговорення, і будемо виходити на рішення.

За браком часу, я тоді дозволю собі – до 3 хвилин доповідачам. Якщо буде можливість швидше, будемо вдячні. Одну хвилину – на запитання-відповідь, і до двох хвилин давайте, не до трьох, а до двох хвилин – обговорення. Немає іншої пропозиції щодо регламенту розгляду цього питання? Немає? Підтримується?

Будь ласка, якщо ви не заперечуєте, я одразу надаю слово Олексію Філатову, заступнику глави Адміністрації Президента, представник суб'єкта права законодавчої ініціативи Президента України. Законопроект 9055.

Олексій Валерійович, будь ласка.

ФІЛАТОВ О.В. Дякую, Руслан Петрович.

Доброго дня, шановні народні депутати та шановні запрошені. Я буду намагатися представити цей законопроект дуже коротко. Мова йде про п'ять основних позицій.

Перше. Президентом пропонується блок рішень, які мають посилити професійні права і надати додаткові гарантії адвокатської діяльності, що стосується і збору доказів, і безперешкодного доступу до клієнта, участі у будь-яких процесуальних діях, доступу, ідентифікованого доступу до всіх державних реєстрів, заборони збору інформації щодо будь-якого спілкування адвоката або його помічника з клієнтом, тобто посилення правил, які захищають адвокатську таємницю тощо.

Другий блок стосується спрощеної системи допуску до процесії і правил, які мають мінімізувати корупційні ризики при отриманні свідцтва на право здійснення адвокатської діяльності. Мова йде про проведення іспиту за аналогією з зовнішнім незалежним оцінюванням, коли іспит здійснюється за допомогою автоматизованої комп'ютерної системи, і

кандидат відразу отримує набрані ним бали, які підтверджують або спростовують його право на отримання адвокатського свідоцтва.

Перед цим, звичайно, кандидат має виконати відповідні вимоги, пройти стажування, має мати відповідний стаж і так далі.

Тести мають складатися на базі регіональних органів адвокатського самоврядування, але за єдиними централізованими правилами і з централізованою перевіркою завдань, але миттєвою перевіркою.

Також пропонується більш збалансована система дисциплінарної відповідальності, яка, зокрема, містить запобіжники від переслідування адвокатів за висловлювання власної думки, за власну правову позицію по справі і передбачається, що позбавлення права на здійснення адвокатської діяльності можливо лише, дійсно, за грубі порушення закону і правил адвокатської етики, і забезпечується неупередженість та змагальний характер дисциплінарного провадження на відміну від правил інквізиційного спрямування, які існують в чинному законі.

Наступний блок стосується адвокатського самоврядування, і головний принцип, який пропонується, це розподіл повноважень, чіткий розподіл повноважень, між національними органами адвокатського самоврядування та регіональними органами і децентралізація. Для того, щоб ті питання адвокатського самоврядування, які можуть бути вирішені на місцях, вирішувались на місцях, при збереженні Єдиної національної асоціації адвокатів і збереженні єдиних централізованих національних стандартів адвокатської етики, стандартів надання правничої допомоги тощо.

І нарешті останній блок стосується прозорого фінансування органів адвокатського самоврядування для того, щоб ті питання, які зараз піднімає час від часу адвокатська спільнота, щодо того, що незрозуміло куди йдуть ті чи інші кошти, які формуються за рахунок їх внесків, вони отримали належну відповідь, звітність опубліковувалася он-лайн, відбувалися відповідні перевірки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є потреба вам ще щось 30 секунд дати чи ви завершили? Завершили.

Будь ласка, як домовились, слово надається другому співдоповідачу Писаренку Валерію Володимировичу. Будь ласка, Валерій Володимирович, до 3 хвилин.

ПИСАРЕНКО В.В. Дякую.

Шановні колеги, хочу сказати перше, найголовне, що наш законопроект це дійсно законопроект, який розроблявся разом з адвокатами, да. І він більше був реакцією на те, що з'явився законопроект 9055. Ви напевне всі бачите, наскільки стурбовані зараз адвокати через те, що є реальна можливість того, що 9055 може стати законом. Я не просто пропонував нам все ж таки вийти з цього питання не проштовхуванням цього закону, а знайти голоси для того, щоб зробити закон, який ми самі з вами тут розробили. На жаль, голоси розділились 50 на 50, але я переконаний, що зал все вирішить з цього питання. На жаль, 9055 не є досконалим. Там є добрі речі, але там є речі, які насправді можуть зруйнувати адвокатуру. На мій погляд, 9055 на сьогоднішній день може знищити взагалі структуру і не побудує жодної іншої структури. І ми з вами залишимося без адвокатури в той час, коли адвокатура, фактично, має монополію на представництво інтересів в судах. І багато хто навіть з тих, хто присутній тут, коли піде до суду, він побачить, що у нього немає підтримки з боку його ж власного адвокату. Я не говорю зараз про деталі, тому що за 3 хвилини, на жаль, не можна обговорити всі деталі, але в цілому те, що відбувається навколо цих законопроектів, нам потрібно з вами вирішити.

Вчора ви знаєте, що наші колеги з Комітету по боротьбі з корупцією взагалі визнали, що є ознаки корупціогенності цього законопроекту, я маю на увазі, основного. Я вважав, що після цього ми знайдемо варіант, яким чином все ж таки відійти від подальшого обговорення проблем, які існують, а все ж

таки зійдемося на позитивах, які ми змогли б з вами розробити в єдиному законопроекті.

Наш законопроект 9055-1, він містить всі позитиви, які ми на сьогоднішній день обговорювали. Він посилює права та гарантії діяльності адвоката. При цьому він не зруйновує існуючу систему адвокатури, яка працює, і яку непотрібно сьогодні розвалювати. Ми пропонуємо адвоката сьогодні не піддавати додатковому тиску, не робити додаткові важелі на нього тиску через дисциплінарні можливості і через можливості відібрати у нього свідоцтво. Тому ми з вами в процесі побачимо не адвоката, а мишу, яка буде сидіти рядом з клієнтом і буде боятися навіть сказати щось, тому що він буде знати, що в цьому процесі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ПИСАРЕНКО В.В. Тому що адвокат буде розуміти, що в цьому процесі, якщо він не буде робити те, що потрібно для реалізації задумів цього процесу, він залишиться без свідоцтва. І я говорив про це як про найбільш важливу річ. Нам потрібно сьогодні з адвоката зробити людину, яка, дійсно, буде на рівних сперечатися з прокурором в змагальному процесі. Це саме так сьогодні був побудований Кримінально-процесуальний кодекс, поки його не розвалили. Тому буду пропонувати все ж таки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершіть, нехай завершить.

ПИСАРЕНКО В.В. Буду пропонувати, ще раз, не підтримувати 9055. Якщо комітет буде шукати, що підтримати, пропоную наш підтримати, він більш досконалий. Якщо не буде жодного рішення, все ж таки пропоную проголосувати мою пропозицію зійтися на комітетському законопроекті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, Валерій Володимирович.

Будь ласка, Сергій Олегович – до 3 хвилин. І далі будемо відповідно проводити дискусію.

АЛЕКСЕЄВ С.О. Дякую.

Руслан Петрович, шановні колеги, на розгляді комітету знаходиться два законопроекти – 9055 президентський і 9055-1 як альтернативний. Автори законопроектів щойно їх досить ретельно представили, але у нас навколо цих законопроектів в комітеті серед колег була дуже жвава дискусія, і навіть підкомітет не зміг прийти до певного рішення щодо підтримки того чи іншого законопроекту. Але відбулася низка нарад, і, на мій погляд, ми запропонували рішення комітету, яке буде більш компромісним і більш має шансу на прийняття.

Я, з вашого дозволу, зачитаю витяг, це рішення комітету. Тому що саме wording цього рішення важливий для голосування зараз. Я зачитаю.

Комітет зауважив, що законопроект за реєстром 9055 передбачає більш комплексний підхід до вирішення питання законодавчого закріплення вимог до організації і діяльності адвокатури для здійснення адвокатської діяльності в Україні, тому підтримують його прийняття за основу. Водночас народні депутати України, члени комітету, звернули увагу на те, що окреме положення законопроекту 9055 потребуватимуть подальшого доопрацювання, зокрема щодо: перше – доступу до адвокатської професії, частини вимог до стажу роботи, проходження стажування, порядку складення кваліфікаційного іспиту та оскаржень його результатів, змісту присяги адвоката та порядку видачі свідоцтва адвоката України; друге – прав адвоката та гарантій адвокатської діяльності в частині умов визначення робочого місця адвоката, забезпечення реалізації права на подання адвокатського запиту і отримання відповідно відповіді на нього, відмови застосування категорії зловживання правами, порядку проведення обшуку адвоката, повідомлення йому про підозру у вчиненні кримінального

правопорушення, а також доступу адвоката до приміщень суду правоохоронних органів: третє – дисциплінарна відповідальність адвоката в частині перегляду підстав для притягнення до відповідальності, видів дисциплінарних стягнень, порядку притягнення до відповідальності та забезпечення можливості оскарження рішення дисциплінарної справи, прав адвоката у трудових відносинах в частині суміщення адвокатської діяльності зі статусом посадової особи господарського товариства або іншої юридичної особи з державною службою, а також службою в органах місцевого самоврядування, так званий конфлікт інтересів...

Добавте, будь ласка, хвилину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще не закінчилось.

АЛЕКСЕЄВ С.О. ...адвокатського самоврядування в частині забезпечення оптимального механізму функціонування організаційних форм адвокатського самоврядування.

На підставі вище викладеного Комітет з питань правової політики та правосуддя вирішив. Перше. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закон про адвокатуру та адвокатську діяльність (9055 від 6 вересня 2018 року), поданий Президентом України за наслідками розгляду в першому читанні, прийняття за основу, у зв'язку із чим альтернативний проект закону 9055-1 відхилити.

Друге. В разі прийняття Верховною Радою України проекту Закону №9055 за основу утворити робочу групу з підготовки до розгляду в другому читанні законопроекту №9055, керівниками якого зазначити заступника голови комітету Алексєєва Сергія Олеговича та голову підкомітету з питань діяльності адвокатури та регулювання надання правової допомоги громадянам Помазанова Андрія Віталійович.

Запропонувати керівникам робочої групи внести на розгляд комітету кандидатури для затвердження персонального складу робочої групи з

народних депутатів України, представників депутатських фракцій і груп у Верховній Раді України.

Доповідачем від комітету з цього питання на час розгляду на засіданні Верховної Ради України визначити заступника голови комітету Алексеєва Сергія Олеговича.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Які запитання до доповідачів? Так ми домовились, то, будь ласка, Андрій Віталійович Помазанов, якщо можна, називайте до кого і в межах однієї хвилини.

ПОМАЗАНОВ А.В. У мене перше запитання, знаєте, більше, мабуть, до голови комітету, оскільки я розумію, що зневага до голови комітету профільного вона почалася ще з початку і продовжується на засіданні профільного комітету.

Я розумію, що є у нас представники суб'єкта права законодавчої ініціативи, ви правильно зробили, що дали їм висловитися, звичайно, що мене там не було як керівника профільного підкомітету. Тому у мене запитання, можливо, ми дамо спочатку висловитися також не тільки суб'єктам права законодавчої ініціативи, а і ще представникам адвокатської спільноти, які, наскільки я знаю, є присутні в залі, і щоб вони також висловили свою позицію. І після цього ми вже будемо вирішувати, чи повинні ми постатейно обговорювати цей закон, чи прийняти ці декларативні норми, які ми сьогодні пропонуємо в цьому проекті затвердити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я залюбки, питань немає. Справа в тім, що ми відповідно до закону можемо це зробити в обговоренні. І я, тільки що підходила людина, сказав, що, якщо не буде заперечень з боку членів

комітету, я обов'язково надам представнику. От мені сказали, що людина готова висловитись. Але це буде одразу після того, як ми закінчимо запитання. Якщо запитань нема, ми можемо зразу перейти і з цього розпочати обговорення. Якщо немає. Немає, так?

Будь ласка... Дякую. Дві секунди. Скільки в нас членів комітету зараз присутні? Яка кількість? 17. 17 членів комітету. Добре. Дякую. Ні, бо є такі просто, хто ставить картку і виходять, тому я по фактичній кількості. 17 членів.

Шановні колеги, нема заперечень, щоб представник Національної асоціації адвокатів взяв слово обговорення і від імені відповідної асоціації висловив позицію? Немає? Будь ласка, визначіть, хто саме буде виступати. Будь ласка...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Обговорення. Попросив Андрій Віталійович, щоб від імені Національної...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. А у вас ще є питання, да?

_____. Ні, в мене не питання. Якщо ми перейшли до обговорення, давайте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Віталійович, дивіться, як скажете. Я запропонував, Владислав Володимирович, так як ви кажете, як написано в законі. Андрій Віталійович сказав, що це буде несправедливо, треба спочатку дати пропозицію Асоціації адвокатів. Якщо ви проти, то я тоді іду по...

_____. Ні, я не проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви не проти. Я вже втомився, заплутався хто – за, хто – проти.

Будь ласка, представнику, в межах 3 хвилин. Натискайте кнопку. І, якщо можна, представтесь для стенограми.

БОРЯК Г.Л. Добрий день, шановні народні депутати! Голова Комітету Національної асоціації адвокатів з питань захисту прав та гарантій адвокатської діяльності. Ви знаєте, наша адвокатська діяльність омита кров'ю наших колег. Тому закон, до Закону про адвокатуру, я думаю, слід підходити дуже виважено. Про те, що цей Закон 9055, який захищає права адвокатів, – неправда.

По-перше, він повністю протирічить Конституції, не дарма комітет по корупції визнав його корупційним. В цей закон вводиться термін: зловживання професійним – ви чули коли-небудь таке – правом, при тому, що право преюдиційне по Конституції, зловживати професійним правом – це правовий абсурд. Мало того, визначити, чи зловживання професійним правом відбулося чи ні, належить судді. За два таких зловживання одразу адвоката позбавляють свідоцтва. А тепер уявімо, кожен з вас має адвоката. Якщо він буде незручний у суді, його позбавлять права на заняття адвокатською діяльністю. Це перше.

Друге. Вже провели тестування суддів. І що, відбулася судова реформа чи знання підвищились? Адвокат повинен прийматися у колегію адвокатури вживу.

Маю ще можливість проговорити, чи адвокат наділений ораторськими здібностями. Скажіть, будь ласка, тести це визначають?

І третє. Якщо ми бачимо, що виключно перевага у доступу до професії є у прокурорів і суддів, то я можу сьогодні засвідчити як професійний адвокат зі стажем більше ніж двадцять років: судді і прокурори мають іншу

психологію. Пропрацювати адвокатом треба не менше ніж п'ять років для того, щоб зрозуміти зміст професії. Я вважаю, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто ще? Сказали, кілька людей.

Будь ласка, якщо можна, представтесь. Натискайте кнопочку і представляйтесь.

Я вас не знаю, тому, якщо можна, для стенограми, до мого сорому, представтесь.

ЯРОШ З. Доброго дня! Мене звати Зоя Ярош. Я представник...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярош?

ЯРОШ З. Зоя Ярош, так. Представник Асоціації адвокатів України, громадська організація, яка вже існує понад 12 років.

Я в тому числі працювала в робочій групі з розробки даного законопроекту. На нашу думку і нашої організації, ми також проводили дуже багато обговорень серед наших членів і взагалі серед адвокатського середовища. Насправді, питання врегулювання прав і гарантій адвокатської діяльності потребує і вже давно назріло доопрацювання. І в даному законопроекті максимально, дійсно, пропрацьовано дані питання. Потребує деякого врегулювання питання адвокатських запитів.

Стосовно допуску до професії система тестування прибирає корупційні ризики, які існують на сьогоднішній день.

Стосовно дисциплінарної відповідальності встановлено, що рішення стосовно позбавлення прав адвоката права на здійснення діяльності вступає після всієї процедури оскарження, натомість, як це існує зараз, коли реально адвокатів позбавляли такого права. І вже є рішення судів, коли адвокатів поновлювали, тобто такі рішення були неправомірні.

Доопрацювання, на мою думку, потребує ще система ведення реєстру... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую. Ми почули. Ми ж не можемо всім... *(Не чути)*

А представник хіба не виступала? Я вибачаюсь, ми просто ніколи не закінчимо. Давайте тоді я дам слово членам комітету, а потім продовжимо. Бо вони вже на мене тут, бачите, гніваються.

Будь ласка, Владислав Голуб, потім – Ігор Лапін, потім – Помазанов. А потім будемо дивитися, ще хто від громадськості.

ГОЛУБ В.В. Дякую, шановні колеги.

Ну, власне декілька зауважень від того, що було почуто вже як від моїх колег, так і від представників адвокатського корпусу. Коли шанований мною заступник голови комітету пропонує прийняти законопроект 9055 за основу, а потім зачитує ряд новельних таких речей, які по суті змінять законопроект, я взагалі не розумію, навіщо тоді голосувати за його основу, якщо він повністю змінює суть 9055. Пункт перший.

Пункт другий. Підкреслюю те, що казав мій колега Писаренко, про те, що наші колеги з Комітету з питань антикорупційної діяльності визнали зазначений законопроект таким, що містить корупційні фактори. А тепер уявіть, колеги, коли ми проголосуємо за основу законопроект, який уже зараз має рішення – який містить корупційні фактори.

Пункт третій. Зверніть, будь ласка, до висновку наших колег з науково-експертного управління. Я ж сподіваюсь, що ми поважаємо людей, які працюють в цьому управлінні. Там є зауваження майже до кожної статті і рекомендація науково-експертного управління є такою, щоб повернути суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання. Давайте поважати наших колег з науково-експертного або розпустимо тоді науково-експертне, якщо їхні зауваження для нас нічого не значать.

Пункт четвертий. Я вже, ну, ви напевно чули і тут свідки, і від того адвокатського управління, що цей законопроект, який просто, вибачте, адвокатів поставить в стійло. Цього робити не можна і недопустимо. Бо в нас уже одна є судова реформа, де у нас зараз судді випускають вбивць, у місті Черкаси, за 800 тисяч застави, і вбивць журналіста, який загинув під час Революції гідності. Потім мені цей суддя з дрожащими руками повідомляє, що ви що, мене ж інакше звільнять, а для мене посада дуже важлива. Так от я не хочу, щоб у нас і адвокати стали отакими м'якими, як і деякі судді, як зараз стали.

Тому, шановні колеги, не можна підтримувати 9055.

І я звертаюся до секретаря цього засідання, говорю це під стенограму. Будь ласка, враховуючи те, що ведеться електронна стенограма і електронне голосування, перед голосуванням я хочу, щоб ви поставили на підтвердження кворум електронний. Якщо його не буде, тоді ми не маємо права голосувати. А далі я не хочу брати в театрі абсурду, і далі я зупиняю свою участь у засіданні комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, що це був ваш представник, по факту. Так? Дякую.

Насамперед, друзі, я хочу сказати, що якщо не буде електронних карточок кворуму, то є у нас фізичне голосування руками, і це одне другого... Ми тільки на допомогу, так би мовити, фізичному голосуванню запроваджуємо цю систему. А електронна система, ви знаєте, вона враховується опосередковано, бо вона, скажемо, допоміжний механізм.

Ігор Лапін. Потім – Помазанов.

ЛАПІН І.О. Доброго дня, шановні колеги! У мене є перед тим, як я скажу декілька слів, у мене є одне-єдине запитання до пані Зої Ярош. Так? Я правильно зрозумів ваше прізвище? А ви адвокат? Ви адвокат? Добре, дякую.

Дивіться, справа в тому, що в нас в парламенті є дуже багато законопроектів, які стосуються Закону "Про адвокатуру і адвокатську діяльність", в тому числі один з них зареєстрований мною ще в 2015 році. Я все-таки підтримую думку колег, що потрібно, якщо ми робимо комплексний законопроект, то як мінімум мають бути залучені до цього питання не лише фахівці зі сторони, але і адвокати, які присутні, в тому числі в цьому залі. В нас на сьогоднішній день, в нашому лише комітеті, якщо я не помиляюся, 5 чи 7 адвокатів. В мене питання до колег, чи хтось залучався до розробки даного законопроекту, з колег адвокатів? Я знаю точно, що ні, бо мене не залучали, в мене 17 років стажу.

Тому, Руслан Петрович, я пропоную прення закінчувати і переходити до голосування: або голосуємо, або не голосуємо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Віталійович.

ПОМАЗАНОВ А.В. Дякую.

Шановні в історію увійти. Оскільки ці законопроекти, яких було спочатку три, потім стало два, оскільки один із суб'єктів права законодавчої ініціативи відмовився від свого законодавчого доробку, я отримав лише 17 жовтня. Між 17 жовтня і першим призначеним засіданням підкомітету профільного з питань адвокатури ми провели вже круглий стіл з професійною спільнотою адвокатури. Вже 24-го ми намагалися зібратися комітет, і так декілька разів, на жаль, кворум не зібрався.

Цей проект висновку я, на жаль, не готував, знаю, що його готували інші народні депутати. І хочу зазначити наступне. Наш комітет, на жаль, хоча він створений для того, щоб ми обговорювали доволі професійно і постатейно всі законопроекти, ми цей законопроект постатейно так і не змогли обговорили, але ці декларативні норми, які на сьогодні зачитав заступник голови комітету щодо доступу до адвокатської діяльності, про адвокатів, дисциплінарне і так далі, вони, на жаль, лишуються

декларативними. І, якщо ми говоримо про те, що можемо гіпотетично ухвалити за основу той законопроект, який Головне науково-експертне управління визначило, що його треба повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання, а один з комітетів, а саме антикорупційної діяльності, визнав його корупційним, ми хочемо все ж таки ухвалити його за основу, то наша позиція є доволі жорсткою, що ми в цьому проекті висновку повинні вказати не тільки декларативні норми, а конкретику. Тобто, якщо ми говоримо про доступ до адвокатської професії, то в частині вимог до стажу роботи повинен стаж бути таким, а не таким. Якщо ми говоримо про права, гарантії адвокатської діяльності, то в частині, наприклад, робочого місця, що адвокат має право робоче місце закріплювати сам за собою, а не хтось за ним і так далі, і так далі. Тобто, якщо ми на сьогодні не пропишемо, а на сьогодні цього немає в проекті висновку, то яким чином ми зможемо потім відстоювати до другого читання цей проект акту.

Друге. На мою думку, доволі складно буде з цією структурою працювати до другого читання. Ми всі розуміємо, що є норми Регламенту, які гіпотетично наш парламент доволі часто може порушити, але я б волів все ж таки, щоб Комітет з питань правової політики та правосуддя не йшов тим шляхом, щоб порушувати норми статті 116 Регламенту, де одну статтю замінити іншою там і переставляти їх місцями. Тому на сьогодні, на жаль, позиція така, що ці декларативні норми не зможуть забезпечити права адвокатів в майбутньому при розгляді до другого читання в разі голосування за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас форс-мажор: відсутній кворум. Щойно кворум покинув наше засідання, на мої вмовляння, на жаль, не вийшло. Тому відповідно до закону давайте визначимось, що робити. Формально продовжити засідання ми не маємо законних підстав. У нас є два виходи: або ми робимо перерву в засіданні, або закриваємо засідання.

Кажуть, що Супруненко вже йде, давайте швиденько, якщо він йде, хай заходить.

_____. Тобто ми продовжуємо обговорення?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щоб продовжити обговорення, треба, щоб було засідання, а щоб було засідання, потрібен кворум. Оскільки немає кворуму, немає засідання, формально.

Олександр Іванович є. Будь ласка, Валерій Писаренко.

ПИСАРЕНКО В.В. Шановні колеги, на жаль, ви не почули мою думку, я ще раз хочу сказати, що у нас сьогодні на столі. На столі законопроект, за яким прописано, що адвокат в майбутньому буде працювати з прокурором на одній стороні. Тому що він буде фактично зажатий в ті рамки, що в будь-який момент у нього можуть забрати свідоцтво.

Що я говорю? Є проблема, давайте ми її вирішимо. Але нам пропонують, ні, давайте підемо на перше читання, а потім вирішимо. А чому ми повинні сьогодні довіряти, що після першого читання нам точно так же скажуть, що ми зараз в другому приймемо, а потім з вами поговоримо.

Тому ми сьогодні говоримо, не робіть цих кроків. Тут прийшли представники Національної асоціації адвокатів України. 45 тисяч адвокатів сьогодні, вони всі кричать: що ви з нами робите? Вони просять захисту Комітету з питань правової політики. Ніхто їх не хоче чути, на жаль.

Ми договоримо, добре, є питання сьогодні, які наші колеги вже підняли, Комітет з питань корупції. Вони сказали, що не грайтеся з цим. Я запропонував вихід, як вийти з цього питання, щоб всім було добре.

Робимо комітетський законопроект, прибираємо всі проблеми і виходимо, для адвокатури робимо сильний законопроект. Вони тут будуть стояти аплодувати не коли наш колега буде говорити, що це ухвалювати не

можна, а вони будуть аплодувати, коли ми будемо голосувати за цей законопроект.

Ну, от почуйте! Кожен, хто прийде до суду зі своїм адвокатом, який буде працювати з прокурором, з одного боку, потім буде пам'ятати цей день. Я всім говорю, адвокат потрібен кожному з нас. І пам'ятайте, що в суд сьогодні може прийти тільки адвокат, адвокат, який наділений певними правами і захищений законом. От зараз ми з вами обговорюємо, а як захистити того адвоката, щоб він не боявся захищати людину, яка потрапила до суду, на жаль. Да, ми сьогодні говоримо все це через призму кримінального процесу. У адвоката ще є дуже багато інших речей: адвокатська таємниця, адвокатський офіс, документи – все це також потрібно захищати. Але на фоні того, що сьогодні намагаються зробити з адвоката, все інше не має жодного значення. Тому що, якщо він постійно буде розуміти, що у нього в будь-який момент заберуть свідоцтво, якщо він не так піде в процес і не те буде казати, то навіщо такий адвокат?

І останнє. Я хочу сказати, я, на жаль, по висновку комітету бачу, що взагалі не почув все те, що ми говорили. Я також засідання комітету це залишаю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну що, у нас та сама ситуація – у нас нема кворуму.

Пане Ігорє, я б задоволенням дав би вам слово, у нас нема засідання. Нема засідання – нема обговорення. Як нам бути зараз?

Оголошуємо тоді перерву в засіданні комітету. А даліше будемо визначатися по мірі надходження. Дякую.